

แนวทางการพัฒนางโยธวาทิตไทยในศตวรรษที่ 21

Guidelines for the Development of the Thai Marching Bands in the 21st Century

อัศวิตร เชื่อมกลาง (Akarawat Chaumklang)¹

Received: July 15, 2019

Revised: August 28, 2019

Accepted: September 10, 2019

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางโยธวาทิตไทยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคการวิจัยเชิงผสม (Mixed methods research) การดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะแรก วิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบไปด้วยการสัมภาษณ์โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเฉพาะ (Focus group) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านวงโยธวาทิตจำนวน 12 ท่าน อภิปรายโดยการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อหาประเด็นในการวิจัยระยะที่ 2 วิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 318 คน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ควบคุมฝึกซ้อมวงโยธวาทิต โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาจากการสังเคราะห์ประเด็นจากงานวิจัยเชิงคุณภาพข้างต้น เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีสรุปผลเป็นรายชื่อ จำแนกตามหัวข้อที่ตอบแบบสอบถามพบว่า วิจัยการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตไทยดำเนินงานโดยการบริหารงาน แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอุปกรณ์และสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการ และด้านบุคลากรพบว่า ด้านสถานที่และอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และ

¹ สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Music Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat Mahasarakham University

ด้านการจัดการ ตามลำดับ และด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: แนวทาง, การพัฒนา, วงโยธวาทิต, ศตวรรษที่ 21

Abstract

The purpose of the current study was to investigate a guideline for developing Thai marching bands in the 21st century. Mixed method approach was employed to the two processes of data collection. The first phase was a qualitative research employing a focus group interview on three groups of twelve participants in total including band supervisors, experts in marching band assembling, and marching band competition judges. Second phase was designed to be a quantitative research study on three hundred eighteen participants of band supervisors and marching band assembling selected by purposive sampling method. The instruments were a qualitative analysis and a set of 5 Likert scaled questionnaire. The statistics were Percentage, Mean Score and content analysis of each item.

The results of the study were as follows. The model management of Thai marching bands should include four aspects of instruments and venues, budget, management, and personnel. In detail, the comparison of each aspects indicated a descending order of instruments and venues, personnel, management, and budget.

Keywords: Guidelines, Development, Marching Band, 21st Century

บทนำ

การศึกษาจะต้องมีการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน คือ การพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมในหลายมิติ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม และอารมณ์ (UNESCO, 1996) การทำกิจกรรมในสถานศึกษา เป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

จากที่ผู้เรียนได้ศึกษาในตำราเรียน สถาบันการศึกษาได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน กรมวิชาการ (2551) กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียน ในทุกช่วงชั้นเพื่อพัฒนาความสามารถตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียนในรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมตามที่สถานศึกษากำหนด อาทิ กิจกรรมนันทนาการ ลูกเสือ เนตรนารี กีฬา กรีฑา กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กิจกรรมดนตรี หรือจัดเป็น กิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ในเวลาเรียน เป็นต้น อีกกิจกรรมหนึ่งที่มีอยู่ในสถานศึกษา คือ วงโยธวาทิต การทำกิจกรรมวงโยธวาทิตมีแทบจะทุกสถานศึกษาในประเทศไทย มีขนาดวงเล็กหรือใหญ่ขึ้นอยู่กับงบประมาณและนโยบายของสถานศึกษา โยธวาทิต เป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้เรียนทางสุนทรียศาสตร์ด้านดนตรี เช่น จังหวะ เสียง การอ่านโน้ต และการประสานเสียง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างเสริม ระเบียบวินัยและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การเดินแถว การแปรขบวน รวมไปถึง ศาสตร์ของการแสดง กิจกรรมวงโยธวาทิตยังเป็นกิจกรรมที่สนองตอบนโยบายของ สถานศึกษา เช่น การบริการชุมชน การสร้างชื่อเสียงจากประกวดแข่งขัน เป็นต้น

กิจกรรมวงโยธวาทิตไม่ได้ให้ประโยชน์แต่เพียงการใช้เวลาร่วมกันให้เกิดประโยชน์ เท่านั้น ยังสามารถเป็นแรงบันดาลใจและให้ความรู้ในด้านดนตรี เพื่อจะสามารถนำไป ประกอบอาชีพด้านการเป็นนักดนตรีได้ในอนาคต ทั้งยังขัดเกลาจิตใจให้นักเรียนเป็น บุคคลที่มีความละเอียดอ่อนและสุขุมขึ้น (สำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา, 2559) ในระยะแรกประเทศไทยมักเรียกววงโยธวาทิตว่า “วงพาเหรด” โดยมีรูปแบบการเดิน รวมทั้งชุดเหมือนวงของ วงโยธวาทิตประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบ เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ และเครื่องดนตรีประเภทลมทองเหลือง ในวงโยธวาทิต สมัยใหม่อาจรวมถึงผู้แสดงเข้าจังหวะด้วย รูปแบบของวงโยธวาทิตในสถานศึกษา มีหลายรูปแบบ ยกตัวอย่างเช่น วงเมโลเดียน (Melodion) วงดรัมคอร์ป (Drums and bugle corp.) วงดรัมไลน์ (Drums line) เป็นต้น วงโยธวาทิตยังแบ่งประเภทตาม ลักษณะการบรรเลง คือ แบบนั่งบรรเลง เรียกทับศัพท์ว่า วงซิมโฟนิคแบนด์ (Symphonic band) โดยรูปแบบจะนั่งบรรเลงคล้ายกับวงซิมโฟนีออร์เคสตรา (Symphony orchestra) แบบเดินแถวรูปแบบจะเดินเป็นแถวตอนเพื่อนำขบวน และประเภทโซว์แบนด์รูปแบบ จะเป็นการเดินแปรขบวนเป็นรูปภาพต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิต นอกจาก นักเรียนต้องฝึกซ้อมในการบรรเลงด้วยการปฏิบัติเครื่องดนตรีแล้ว นักเรียนยังต้องจดจำ โน้ตดนตรีในการบรรเลงอีกด้วย เนื่องจากในขณะที่บรรเลงนั้นไม่สามารถนำโน้ตดนตรี

ไปได้ อีกทั้งยังต้องฝึกการเดินให้ตรงจังหวะ รวมทั้งการก้าวเท้าที่พร้อมเพรียงกัน การสร้างบุคลิกในการยืนและการเดิน วงโยธวาทิตถือว่าเป็นวงดนตรีที่มีประโยชน์แก่นักเรียน เพราะถือเป็นกิจกรรมหนึ่งในสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายมีส่วนสร้างแรงบันดาลใจและความรู้ทางการดนตรีแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ (รติรส จันทร์สมดี, 2551) สภาพการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตในปัจจุบัน ในด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษา เป็นไปตามนโยบายหรือแผนงานของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่เป็นผู้กำหนดทิศทางในการทำกิจกรรม การสับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่งตามวาระผู้บริหาร อาจมีผลต่อการสนับสนุนการทำกิจกรรม ด้านบุคลากรครูผู้สอนวงโยธวาทิตในหลายโรงเรียนเป็นผู้ที่ไม่มีพื้นฐานด้านโยธวาทิตหรือมีพื้นฐานน้อย ดังจะเห็นได้จากการใช้ครูที่ไม่ได้จบสาขาดนตรีโดยตรง เช่น ครูพลະ ครูศิลปะ ครูนาฏศิลป์ หรือครูที่มีความสนใจในด้านดนตรีมาควบคุมวงโยธวาทิต หรือบางโรงเรียนมีครูที่จบทางด้านดนตรี แต่เป็นครูดนตรีที่จบเอกอื่น ๆ เช่น เอกกีตาร์ เอกเปียโน เอกขับร้อง เอกดนตรีไทย ทำให้ไม่ชำนาญในกระบวนการการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตอย่างมีคุณภาพ ปัจจัยดังกล่าวทำให้การจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตไม่มีประสิทธิภาพ การทำความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมวงโยธวาทิต ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกในวง ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน หรือแม้กระทั่งชาวบ้านในชุมชนที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการทำกิจกรรม ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิต โดยส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องดนตรีที่มีราคาสูง อาจถูกมองว่าไม่คุ้มค่ากับการลงทุน นอกจากเครื่องดนตรียังมีวัสดุอุปกรณ์อื่นที่ต้องลงทุน เช่น ขาตั้งโน้ต เครื่องเสียง โน้ตแบบฝึกหัด อีกทั้งวัสดุสิ้นเปลือง เช่น น้ำมันหยอดเครื่องดนตรี ลีน น้ำยาทำความสะอาด ไม้กลอง รวมไปถึงชุดวงโยธวาทิตมีราคาสูงเช่นกัน ด้านงบประมาณโดยส่วนใหญ่จะถูกจัดเป็นรายปีงบประมาณ ครูดนตรีต้องวางแผนในการการงบประมาณอย่างดี เพราะในบางปีอาจได้งบประมาณไม่เท่ากัน ควรเลือกเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับ หากผู้จัดซื้อไม่คำนึงถึงอายุการใช้งาน หรือการดูแลหลังการขาย งบประมาณส่วนหนึ่งก็หมดไปกับการซ่อมแซมเครื่องดนตรี การจัดสถานที่ให้เอื้ออำนวยในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตยังเป็นปัญหาในหลายสถาบัน เนื่องจากการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตจำเป็นต้องใช้เสียง อาจก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนที่อยู่โดยรอบ แนวทางในการพัฒนางานกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยปัจจัยในหลายส่วน แต่ส่วนที่สำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมคือ ผู้จัดกิจกรรม หากอยู่ในสถานศึกษา คือ ครูหรือวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ

ในกิจกรรมนั้น ๆ ครูมีหน้าที่ในการสร้างหลักสูตรและกิจกรรมที่ตอบโจทย์สิ่งเหล่านี้ คือ เรียนเพื่อจะรู้จักใช้ชีวิตอยู่บนโลก สอนให้เด็กรู้จักโลก รักคนอื่น รักตนเอง สอนให้เด็กรู้ว่า ทำไมเราจึงต้องเรียน เรียนที่ไหน เรียนอย่างไร เรียนเมื่อไหร่ เรียนกับใคร เรียนแล้วจะไปใช้ทำอะไร และเด็กรักที่จะเรียนรู้ไปตลอดชีวิต (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2549) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม คือ นักเรียนที่มีความสนใจในการทำกิจกรรม และสิ่งสำคัญ คือ ตัวกิจกรรม ที่ถูกแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น ด้านการคิดคำนวณ ด้านทักษะภาษา การสื่อสาร ด้านเทคโนโลยี ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย และด้านสุนทรียภาพ ศิลปะ ดนตรี รวมถึงกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

จากความดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนางานโยธาวิฑิตไทย ในศตวรรษที่ 21 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานโยธาวิฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 ให้ทราบถึงแนวทาง และทิศทางของการพัฒนางานโยธาวิฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 ที่มีประสิทธิภาพ เป็นฐานข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการ ทำกิจกรรมงานโยธาวิฑิตให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานโยธาวิฑิตไทยในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิด

การวิจัยแนวทางการพัฒนางานโยธาวิฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 มีกรอบแนวคิด ดังนี้

ระยะที่ 1	ระยะที่ 2
<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต รวมถึงข้อมูลจากการเข้าร่วมสัมมนาจากงานที่เกี่ยวข้อง - จัดสัมมนากลุ่ม (Focus group discussion) <ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายการทำกิจกรรมงานโยธาวิฑิต - สรุปประเด็นและผลการสัมมนา - สร้างแบบสอบถามจากประเด็นที่ได้ - ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ - ปรับแก้เครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 	<p>ตัวแปรต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพศ - อายุ - ระดับการศึกษา - ประสบการณ์การสอนงานโยธาวิฑิต <p>ตัวแปรตาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการพัฒนางานโยธาวิฑิตไทย ในศตวรรษที่ 21 การบริหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยในครั้งนี้ ได้เลือกประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้ควบคุมวง ผู้ฝึกซ้อม คณะกรรมการตัดสิน วิทยากร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงโยธวาทิตในประเทศไทยจำนวน 12 คน โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)
2. ผู้ควบคุมวง ผู้ฝึกซ้อม คณะกรรมการตัดสิน วิทยากร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงโยธวาทิตในประเทศไทย โดยใช้การตอบแบบสอบถามจำนวน 318 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้เครื่องมือ 3 ประเภท คือ

1. การสัมภาษณ์แบบเฉพาะกลุ่ม โดยการเลือกตัวแทนของส่วนงานที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นส่วนที่พบกับสภาพหรือปัญหาในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิต
2. แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด
3. วิเคราะห์ข้อมูลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ (ระยะที่ 2)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม
2. จัดการสัมมนา (Focus group discussion) เพื่ออภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา รวมทั้งแนวทางในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตในศตวรรษที่ 21
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตรรกะที่ความสอดคล้อง

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้เก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

2. ศึกษาประเด็นและสัมภาษณ์เพิ่มเติมตัวแทนของแต่ละส่วนงานที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย จากการเสวนาแนวทางพัฒนาวงโยธวาฑิตไทย

3. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ควบคุม ผู้ฝึกซ้อม และวิทยากรด้านวงโยธวาฑิต รวมทั้งสร้างแบบสอบถามออนไลน์ ให้ผู้ฝึกซ้อมและวิทยากรด้านวงโยธวาฑิตได้เข้าไปตอบแบบสอบถามทางเว็บไซต์ <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScQioOcNc79kxUwQhNIOLAMyljz-aZ3Jyn0kw-TabvYdOHkKA/viewform>

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธี Content analysis สรุปผลเป็นรายชื่อจำแนกตามหัวข้อที่ตอบแบบสอบถาม

4. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธี Content analysis สรุปผลเป็นรายชื่อ จำแนกตามหัวข้อที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) ในโครงการโยธวาฑิตวิธี
สัมมนาในหัวข้อเรื่อง แนวทางการพัฒนางานโยธวาฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 ณ สาขา
วิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
โดยวิเคราะห์ประเด็นได้ดังนี้

สภาพการและปัญหาจัดการวงโยธวาฑิตในปัจจุบันแบ่งเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. บุคลากร ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้ความคุมวง และอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง

2. วัสดุ อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องดนตรี อุปกรณ์ดนตรี แบบฝึกหัด โน้ตเพลง
สถานที่

3. งบประมาณ ได้แก่ งบประมาณจากต้นสังกัด งบประมาณจากภายนอก
ความเพียงพอของงบประมาณ วิธีการทางงบประมาณ

4. การจัดการ ได้แก่ การวางแผนงาน การวางแผนซ้อม การจัดการเรียน
การสอน การจัดการบริหารเวลา และการแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นปัจจัยที่จะมีผลกระทบ
กับวงดนตรี ทั้งนี้ปัญหาต่าง ๆ ได้มีการสรุปเป็น 3 ประเภท คือ 1) ปัญหาที่สามารถ
แก้ได้เลย ได้แก่ ปัญหาจากการฝึกซ้อม ปัญหาจากนักเรียน ปัญหาจากผู้ฝึกซ้อม 2) ปัญหา

ที่สามารถแก้ได้ แต่ต้องใช้ระยะเวลา ได้แก่ การวางแผนงาน การบริหารจัดการ การสร้างนักเรียน การพัฒนาผู้ฝึกซ้อม 3) ปัญหาที่ไม่สามารถแก้ได้โดยผู้ควบคุมวงโยธวาทิต ได้แก่ ปัญหาเรื่องสถานที่ ปัญหาเรื่องจัดหาบุคลากร ปัญหาที่ต้องให้ผู้อื่นตัดสินใจหรือปัญหาเชิงนโยบาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	306	96.2
หญิง	12	3.8
รวม	318	100.0

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	10	3.2
20-30 ปี	112	35.2
30-40 ปี	156	49.1
40-50 ปี	36	11.3
มากกว่า 50 ปี	4	1.3
รวม	318	100.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	5.3
ปริญญาตรี	241	75.8
ปริญญาโท	60	18.9
ปริญญาเอก	0	0.0
รวม	318	100.0

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำ
วงโยธวาทิต

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	104	32.7
5-10 ปี	136	42.8
10-20 ปี	44	13.8
มากกว่า 20 ปี	34	10.7
รวม	318	100.0

จากตารางที่ 1-4 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 96.2 อายุระหว่าง 20-40 ปี ร้อยละ 84.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 75.8 และมีประสบการณ์การทำงานโยธวาทิตระหว่าง 5-10 ปี ร้อยละ 42.8 ส่วนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 32.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการทำกิจกรรมวงโยธวาทิต

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของขนาดวงโยธวาทิต

ขนาดของวง	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดใหญ่ มีเครื่องดนตรีมากกว่า 60 ชิ้น	70	22.0
ขนาดกลาง มีเครื่องดนตรี มากกว่า 36 ชิ้น แต่ไม่ถึง 60 ชิ้น	142	44.7
ขนาดเล็ก มีเครื่องดนตรีน้อยกว่า 35 ชิ้น	106	33.3
รวม	318	100.0

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละของสมาชิกในวงจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	17	5.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	195	61.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	81	25.5
อื่น ๆ	25	7.9
รวม	318	100.0

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของประเภทของวง

ประเภทวง	จำนวน	ร้อยละ
วงโยธวาทิต	239	75.2
วงเมโลเดียน	52	16.4
วงดรัมไลน์	13	4.1
วงนั้บรระเบง	10	3.2
วงคัลเลอร่การด์	4	1.3
รวม	318	100.0

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนร้อยละของการให้บริการสังคมต่อปี

การให้บริการสังคม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 งาน	104	32.7
ประมาณ 11-20 งาน	152	47.8
20 งานขึ้นไป	62	19.5
รวม	318	100.0

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนร้อยละของเวลาในการฝึกซ้อมต่อวันในวันที่มีการเรียนการสอนปกติ

เวลาในการฝึกซ้อมต่อวัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	57	17.9
ประมาณ 1-1 ชั่วโมงครึ่ง	125	39.3
ประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง-2 ชั่วโมง	108	34.0
มากกว่า 2 ชั่วโมง	28	8.8
รวม	318	100.0

จากตารางที่ 5-9 สภาพการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตพบว่า ขนาดวงโยธวาทิต ร้อยละ 78.0 มีขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ส่วนวงโยธวาทิตขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 22.0 วงประเภทวงโยธวาทิตมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.2 วงโยธวาทิตส่วนใหญ่ให้บริการสังคมประมาณ 11-20 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 47.8 และเวลาในการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตส่วนใหญ่ประมาณ 1-2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 73.3

ตารางที่ 10-16 วิเคราะห์ผลเป็นค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเกณฑ์การประเมินผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต

สภาพวงโยธวาทิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่	3.40	.977	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ (อุปกรณ์)	3.21	1.053	ปานกลาง
ด้านการจัดการ	3.32	.817	ปานกลาง
ด้านบุคลากร	3.33	.926	ปานกลาง
รวม	3.31	.943	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการจัดการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.21 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพสถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต

สภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความพร้อมของสถานที่ในการทำกิจกรรม	3.55	.971	มาก
สถานที่ถูกจัดเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	3.51	.994	มาก
ความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดกิจกรรม	3.39	.901	ปานกลาง
สถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	3.20	.963	ปานกลาง
สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่รบกวนกับชุมชนโดยรอบ	3.35	1.054	ปานกลาง
รวม	3.40	.977	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ความพร้อมของสถานที่ในการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานที่ที่ถูกจัดเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับมาก และสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 3.20 ระดับปานกลาง

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของงบประมาณในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต

สภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
จำนวนเครื่องดนตรีเพียงพอกับผู้เล่น	3.62	1.221	มาก
สภาพความพร้อมของเครื่องดนตรี	3.40	1.285	ปานกลาง
มีโน้ตและแบบฝึกหัดดนตรีเพียงพอ	3.65	.924	มาก
สภาพความพร้อมของอุปกรณ์ในการซ้อมดนตรี	3.20	1.075	ปานกลาง
มีสื่อในการสอนและจัดกิจกรรม	3.48	1.047	มาก
งบประมาณสนับสนุนจากภายนอก	1.98	.763	น้อย
รวม	3.21	1.053	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตมีโน้ตและแบบฝึกหัดดนตรีเพียงพอมีค่าเฉลี่ย 3.65 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ จำนวนเครื่องดนตรีเพียงพอกับผู้เล่นเพียงพอมีค่าเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับมาก และงบประมาณสนับสนุนจากภายนอกมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 1.98 อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลากรในการจัดกิจกรรมวงโยธาวิทิต

สภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
จำนวนผู้เล่นเหมาะสมกับเครื่องดนตรี	3.59	.980	มาก
ความร่วมมือในหน่วยงาน และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.20	.820	ปานกลาง
ความเข้าใจของผู้บริหาร	2.96	1.039	ปานกลาง
ความร่วมมือและความเข้าใจในของผู้ปกครอง	3.47	.835	มาก
ความพร้อมของสมาชิกภายในวง	3.53	.667	มาก
ความรู้ความสามารถของผู้ฝึกซ้อม	3.50	.858	มาก
ผลการเรียนของสมาชิกในวง	3.38	.690	ปานกลาง
การเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาให้ความรู้	3.03	1.517	ปานกลาง
รวม	3.33	.926	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า บุคลากรในการจัดกิจกรรมวงโยธาวิทิตจำนวนผู้เล่นเหมาะสมกับเครื่องดนตรีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.59 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความพร้อมของสมาชิกภายในวงมีค่าเฉลี่ย 3.53 อยู่ในระดับมาก และความเข้าใจของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2.96 อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนางวงโยธาวิทิตไทยในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการสอนและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

แนวทาง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
สอนโดยเน้นแบบฝึกหัดเป็นสำคัญ	3.84	.731	มาก
สอนโดยเน้นทักษะส่วนตัว	3.97	.927	มาก
สอนเน้นการรวมวง	4.06	.852	มาก
เน้นให้รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง	4.36	.877	มากที่สุด
ให้ความสำคัญกับคุณภาพเสียง	4.34	.939	มากที่สุด
ให้ความสำคัญกับระเบียบวินัย	4.46	.952	มากที่สุด
สอดแทรกคุณธรรมเสมอ	4.24	.758	มากที่สุด
แนะแนวทางการศึกษาต่อแก่ผู้เรียน	4.44	.675	มากที่สุด
จัดแหล่งเรียนรู้ดนตรีให้ผู้เรียน	3.79	.878	มาก
รวม	4.14	.841	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า แนวทางการสอนและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.46 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ แน่แนวทางการศึกษาต่อแก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดแหล่งเรียนรู้ดนตรีให้ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.79 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของศักยภาพผู้สอน

ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรี	3.86	.931	มาก
ทักษะปฏิบัติเครื่องลมไม้	3.53	1.003	มาก
ทักษะปฏิบัติเครื่องลมทองเหลือง	3.56	.967	มาก
ทักษะปฏิบัติเครื่องกระทบ	3.75	.841	มาก
ทักษะการอำนวยเพลง	3.65	1.039	มาก
การเรียบเรียงเสียงประสาน	3.49	.985	มาก
การเขียนภาพแปรชบวน	3.09	1.234	ปานกลาง
ทักษะการเดินแถว	3.66	1.056	มาก
การปรับเพลง	3.71	1.158	มาก
ทักษะการซ่อมบำรุงเครื่องดนตรี	3.08	1.067	ปานกลาง
รวม	3.54	1.028	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ศักยภาพผู้สอนโดยมีความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.86 อยู่ในระดับมาก และมีทักษะการซ่อมบำรุงเครื่องดนตรีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.08 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต
ในศตวรรษที่ 21

แนวทางและสภาพ	χ̄	S.D.	ระดับ
ความสนใจในวงโยธวาทิตของเยาวชนยุคใหม่	3.60	1.042	มาก
แนวโน้มความเข้าใจในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตของผู้ปกครอง	3.15	.941	ปานกลาง
แหล่งค้นคว้าหาความรู้เรื่องวงโยธวาทิตในประเทศไทย	3.24	1.212	ปานกลาง
การประกวดมีส่วนช่วยในการพัฒนาวงโยธวาทิต	3.70	.911	มาก
จัดตั้งศูนย์พัฒนาวงโยธวาทิตไทยช่วยในการพัฒนากิจกรรม	3.79	.893	มาก
โอกาสในการได้รับความรู้ข้อมูลของผู้ที่อยู่ห่างไกล	2.72	1.341	ปานกลาง
รวม	3.37	1.057	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาวงโยธวาทิตไทยช่วยในการพัฒนากิจกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.79 อยู่ในระดับมาก และโอกาสในการได้รับความรู้ข้อมูลของผู้ที่อยู่ห่างไกลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2.72 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตไทยในศตวรรษที่ 21

สภาพ	น้อยลง		เท่าเดิม		มากขึ้น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความมีมาตรฐานของวงโยธวาทิต	39	12.3	26	8.2	*253	79.6
ครูสอนวงโยธวาทิตที่ไม่มีความรู้	*175	55.0	51	16.0	92	28.9
โอกาสในการแสดงความสามารถของเยาวชน	38	11.9	64	20.1	*216	67.9
เยาวชนที่สนใจวงโยธวาทิต	84	26.4	42	13.2	*192	60.4
การสนับสนุนจากภาครัฐ	34	10.7	*230	72.3	54	17.0
การสนับสนุนจากเอกชน	48	15.1	*141	44.3	129	40.6
การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับวงโยธวาทิต	5	1.6	89	28.0	*224	70.4
ความเข้าใจในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิต ของบุคคลทั่วไป	14	4.4	*172	54.1	132	41.5
จำนวนวงโยธวาทิตในประเทศไทย	12	3.8	72	22.6	*234	73.6
แหล่งค้นคว้าหาความรู้ด้านโยธวาทิต	6	1.9	97	30.5	*215	67.6

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่าทิศทางการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดี จะมีเพียงเรื่องของการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน รวมถึงความเข้าใจในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตของบุคคลทั่วไปที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเท่าเดิม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

วงโยธวาทิต คือ การพัฒนาคนอย่างแท้จริงและยั่งยืน แต่ต้องใช้เวลาในการสัมฤทธิ์ผล จึงทำให้หลายฝ่ายมองไม่เห็นประโยชน์จากกิจกรรมนี้ มองข้ามไปมุ่งอย่างอื่นที่ให้ผลสัมฤทธิ์ที่เร็วกว่า วิธีการสอนวงโยธวาทิตให้มีประสิทธิภาพในอนาคต ควรจัดการตารางการฝึกซ้อมและระดับความยากขอเพลงให้เหมาะสมกับทักษะของผู้เรียน วางแผนว่าจะซ้อมอะไรบ้างในแต่วัน ให้ความสำคัญเฉพาะจุดที่มีปัญหาจะได้ไม่ต้องเสียเวลาในการซ้อม สร้างเสริมระเบียบวินัย เน้นพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติ ลบล้างความเชื่อที่ผิด หาวิธีการสอนให้เด็กรู้สึกว่าจะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย อธิบายภาพรวม ความสำคัญในการทำกิจกรรม การฝึกซ้อมเป็นประจำตามแบบฝึกหัด ต้องวางแผนให้เหมาะสมกับเวลาที่มีในแต่ละวัน สร้างระบบ สร้างระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม แยกซ้อม รวมวง และมีการปรับเพลง ซ้อมอย่างเป็นระบบ จัดการเวลาที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ศึกษาเรียนรู้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการฝึกและพัฒนาสู่จุดมุ่งหมายในอนาคต

สรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวงโยธวาทิตไทยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคการวิจัยเชิงผสม (Mixed methods research) ซึ่งเป็นการรวมเอาข้อดีของวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เข้าด้วยกัน

พบว่า การทำกิจกรรมวงโยธวาทิตไทยดำเนินงานโดยการบริหารงานแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอุปกรณ์และสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการ และด้านบุคลากร พบว่า ด้านสถานที่และอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมา คือ ด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.38$) และด้านการจัดการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.32$) ตามลำดับ และด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.21$) โดยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากการบริหารแล้วยังพบว่า การทำวงโยธวาทิตไทยยังต้องเตรียมรับมือกับความสนใจใน

วงโยธวาทิตของเยาวชนยุคใหม่ และความเข้าใจของผู้ปกครองในการทำกิจกรรมที่มี
แนวโน้มลดลง รวมถึงโอกาสในการได้รับความรู้ของผู้ที่อยู่ห่างไกล ยังคงเป็นปัญหา
ในภาพรวมของประเทศ การพัฒนาศักยภาพผู้ควบคุมวงและผู้สอนในการบริหารจัดการ
รวมถึงการสอนที่เป็นระบบและถูกวิธี การตั้งศูนย์พัฒนาวงโยธวาทิตแห่งประเทศไทย
ให้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลความรู้เรื่องวงโยธวาทิต การจัดการประกวดในเชิงบูรณาการ
ความรู้กระจายสู่ภูมิภาค และการสร้างมาตรฐานจากเกณฑ์การประกวด เป็นปัจจัย
ที่นำไปสู่การพัฒนาวงโยธวาทิตไทยในศตวรรษที่ 21

อภิปรายผล

การจัดการวงโยธวาทิตที่ประสบผลสำเร็จโดยส่วนใหญ่ โรงเรียนจะให้ความสำคัญ
ของบุคคล อุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณ และการจัดการ การวางแผนที่ดีมีการประเมินผล
เป็นตัวขับเคลื่อน จะเห็นได้จากวงที่จัดการในเรื่องที่กล่าวมาข้างต้น โดยส่วนใหญ่จะ
ประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรม การประสบความสำเร็จไม่ได้หมายถึงการประกวด
เพียงอย่างเดียว แต่หมายถึง ความสำเร็จในการทำกิจกรรมวงโยธวาทิตที่เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ จนเกิดวงโยธวาทิตที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับศิริวัฒน์ บัวคำสี
(2559) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวงโยธวาทิตโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอ
ศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารมีการวางแผนที่ชัดเจน ด้านงบประมาณ
มีการวางแผนจัดการในการเบิกจ่าย การใช้งบประมาณชี้แจงรายละเอียดและมีการ
ตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ด้านบุคลากรมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับนโยบายของ
โรงเรียน ด้านอาคารสถานที่มีการจัดอาคารสถานที่แบ่งสัดส่วนอย่างเหมาะสมใน
การทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการวัดประเมินผลติดตามผลและสรุปผล โดยสรุปเป็น
เอกสารจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานผลในแต่ละงาน และด้านความรู้ความสามารถมี
กลยุทธ์ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรมมีการส่งบุคลากรเข้าอบรมและพัฒนา ก่อให้เกิด
การพัฒนาวงโยธวาทิตอย่างมีประสิทธิภาพ

การทำกิจกรรมวงโยธวาทิตในประเทศไทย มีการจัดการบริหารในหลายรูปแบบ
ทั้งการจัดการบริหารที่เป็นระบบแบบแผน ตามทฤษฎีของนักบริหาร แต่ก็ยังมีอีก
หลายแห่งที่จัดการบริหารแบบคนไทย คือ บริหารโดยให้ความสำคัญกับเรื่องจิตใจ
การบริหารแบบพี่น้อง เน้นการแก้ไขปัญหาแบบไม่เป็นทางการมากกว่าการใช้ระเบียบ

หรือกฎหมาย เคารพในระบบอาวุโส เน้นการผสมผสานของแนวความคิดต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับบทบาทผู้นำค่อนข้างสูง และไม่มีกีดกันในเรื่องเชื้อชาติศาสนา ในอีกหลายวงใช้การบริหารจัดการแบบครอบครัว คือ ทุกคนต่างมีหน้าที่ เช่น ผู้นำครอบครัวมีหน้าที่หาปัจจัยให้แก่คนในครอบครัว คนในครอบครัวก็จะมียุทธศาสตร์แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์หลัก คือ การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น สร้างระเบียบวินัยผ่านการทำกิจกรรมดนตรี สร้างเป็นวัฒนธรรมองค์กร เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละวงที่มีการจัดการไม่เหมือนกันตามบริบทต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Dagaz (2012) ได้ศึกษาการเรียนรู้จากวงดนตรี โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมในวงโยธวาทิตของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นว่า นักเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ที่พัฒนาขึ้น จากความมุ่งมั่นในเชิงอารมณ์ต่อกลุ่ม ซึ่งนำไปสู่ความไว้วางใจการยอมรับและความมั่นใจในตนเองสูง โดยใช้การสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึก ของสมาชิกวงโยธวาทิต

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวกับวงโยธวาทิต
2. ศึกษาการใช้กิจกรรมวงโยธวาทิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. แนวทางการประกอบอาชีพวงโยธวาทิตในไทยและต่างประเทศ

รายการอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- รติรส จันทรสมดี. (2551). *ภาวะความเป็นผู้นำของวาทยกรและการสื่อสารจัดการวงโยชวาทิตในสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวาทยวิทยา, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวัฒน์ บัวคำสี. (2559). กลยุทธ์ในการบริหารงานวงโยชวาทิตโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 10(1), 35-44.
- สำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา. (2559). *สรุปเอกสารเสวนาเพื่อรับฟังแนวทางการพัฒนางวงโยชวาทิต*. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส.ออฟเซ็ทกราฟฟิคดีไซน์.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2549). *จุดเปลี่ยนประเทศไทยเศรษฐกิจพอเพียงในกระแสโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: สยามเอ็มแอนบีพับลิชชิง.
- Dagaz, M. C. (2012). *Learning from the Band: Trust, Acceptance, and Self-Confidence*. Bloomington, IND: Indiana University.
- UNESCO. (1996). *Higher Education in the 21st Century. A Student Perspective*: Paris.